

L'Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu es va crear el 1847, tot esdevenint la primera orquestra simfònica de l'Estat espanyol.

Durant els seus més de 160 anys d'història ha estat dirigida per Giovanni Bottesini, Arturo Toscanini, Richard Strauss, Pietro Mascagni, Joan Lamote de Grignon, Bruno Walter, Otto Klemperer, Fritz Reiner, Serge Koussevitzki, Max von Schillings, Pau Casals, Albert Coates, Ottorino Respighi, Felix Weingartner, Hans Knappertsbusch, Igor Stravinsky, Antal Dorati, Manuel de Falla, Aleksandr Glazunov, Erich Kleiber, Clemens Krauss, Hans Swarowsky, Eduard Toldrà, Vittorio Gui, André Cluytens, Gianandrea Gavazzeni, Rudolf Kempe, János Kulka, Antoni Ros-Marbà, Václav Neumann, Peter Schneider, Gerd Albrecht, Jesús López Cobos, Riccardo Muti, Andrew Davis i Fabio Luisi, entre d'altres.

El seu primer director titular fou Marià Obiols, nomenat en aquest càrrec el 1847. Després de l'última reconstrucció del Teatre, n'han estat directors musicals Bertrand de Billy (1999-2003), Sebastian Weigle (2004-2008) i Michael Boder (2008-2012). Des del setembre de 2012 Josep Pons n'és el director titular.

Ha acompanyat les veus més importants dels darrers dos-cents anys i ha estat protagonista de l'estrena a l'Estat espanyol de la majoria dels títols del repertori operístic: tota l'obra de Verdi, Wagner i Mozart, així com el gran repertori del segle XIX i també del segle XX.

Josep Pons és el director musical del Gran Teatre del Liceu.

Nascut a Puig-reig, es va formar a l'Escolania de Montserrat. Ha estat director titular i artístic de l'Orquestra y Coro Nacionales de España (2003-2012) –actualment n'és director honorari– i de l'Orquestra Ciudad de Granada (1994-2004). Fou fundador i director artístic de l'Orquestra de Cambra Teatre Lliure (1985-1997) i de la Jove Orquestra Nacional de Catalunya (1993-2001). El 1999 va rebre el Premio Nacional de Música. Col·labora habitualment amb les orquestres de París, Nacional de Dinamarca, Suisse Romande, Staatskapelle de Dresden, Gewandhaus de Leipzig, BBC de Londres, Nacional de França, Deutsche Kammerphilharmonie i filharmòniques de Radio France, Tòquio, Rotterdam i Estocolm, entre d'altres. Ha gravat més d'una vintena de títols per a Harmonia Mundi France i una desena per a Deutsche Grammophon.

Va debutar al Liceu el 1993, on ha dirigit molts títols, els més recents: *Das Rheingold* (2012-13) i *L'Atlàntida* aquesta temporada.

Amb la col·laboració de:

2013—2014

Liceu al Palau

Don Juan i Don Quixote

Poemes simfònics de R. Strauss

DIMECRES, 26 DE MARÇ DE 2014, 20.30 h

Sala de Concerts

Cristoforo Pestalozzi, violoncel

Paul Cortese, viola

Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu

Josep Pons, director

En col·laboració amb:

Amb la col·laboració especial de Catalunya Música i Ràdio Clàssica enregistrats aquest concert.

 Gran Teatre del Liceu

 PALAU DE LA MÚSICA ORFEO CATALÀ

Programa

I

Robert Gerhard (1896-1970)

Les danses de Don Quixot

Introduction

1. Dance of the Muleteers
 2. The Golden Age
 3. In the Cave of Montesinos
- Epilogue

15'

Richard Strauss (1864-1949)

Don Juan, poema simfònic, op. 20

17'

II

Richard Strauss

Don Quixote, op. 35

(Variacions fantàstiques sobre un tema de caràcter cavalleresc)

35'

Comentari del programa

Situar un Don Juan entre dos Quixots no deixa de ser un contrast. La psicologia dels dos personatges és realment diferent: idealisme i noblesa fora d'època per a l'heroi cervantí i apassionament d'un ego exaltat en el Don Joan. També posar una obra de Gerhard abans de dos Strauss, no deixa de ser un contrast i un anar, cronològicament, d'endavant enrere, malgrat que la data de mort dels dos compositors no és pas gaire allunyada: 1949 en el cas de Richard Strauss i 1970 en el cas de Gerhard. Com que els compositors acostumen a estar actius fins a darrera hora, sovint la data de la mort és decisiva per considerar-ne la modernitat. El lapse, però, entre les obres respectives dedicades al Don Quixot ja és més gran: 44 anys.

La inclusió de dues obres tan diverses de Richard Strauss, separades només per set anys, es justifica plenament per la felicitat d'oferir una bona part, cinc, dels vuit poemes simfònics del compositor bavarès en aquest cicle de tres concerts. La visió sobre Don Quixot del vallenc Robert Gerhard, d'altra banda, permet completar la figura de l'heroi, que ha estat, com a arquetip, dels més musicats.

Va ser pels anys 1940-1941 que Robert Gerhard va compondre un ballet en dos actes sobre la història de Don Quixot. Després en va fer diverses versions fins a concebre una suite simfònica estrenada el 1947 a Copenhaguen que seguia el guió d'un ballet sobre el mateix subjecte que no es va estrenar a la Royal Opera House fins al 1950. La que ara s'interpreta més és una selecció amb una introducció i un epíleg que, a part de referir-se al personatge, reflecteix els episodis de la dansa dels mulers, l'edat d'or i la cova de Montesinos. Com explica el mateix Gerhard, el tema que descriu Don Quixot, està desenvolupat amb una sèrie de dotze notes en què nou són diferents, i és enunciat per un solo de trompeta amb sordina en què retroba un tema popular del seu Valls natal que es tocava amb un instrument de llengüetes primitiu.

Les dues obres esmentades de Richard Strauss, orquestralment sumptuoses, divergeixen ja en l'inici per un traç esplèndid i impetuós de *Don Juan*, la primera, i, en *Don Quixote*, per una introducció, que és un dels fragments més exquisits i delicats del compositor, que, amb el fons d'un paisatge idíl·lic, evoca els seus sentiments del cavaller cap a Dulcinea. La història subsegüent, com és lògic, si se segueix l'argument, es complica...

Cristoforo Pestalozzi, violoncel

Nascut a Lugano (Suïssa), estudià amb Mauro Poggio (Conservatori de Zuric), Wolfgang Boettcher (Hochschule der Künste, Berlín), Janos Starker (Indiana University, Bloomington) i Götz Teutsch (Fundació Karajan de la Filharmònica de Berlín).

Ha actuat com a solista amb les orquestres Philharmonia Hungarica, Chicago Northwest Symphony, Orchestra della Svizzera Italiana i Orquestra del Gran Teatre del Liceu. En l'àmbit de la música de cambra ha col·laborat amb el Pan Artis String Trio, els Dotze Violoncel·listes de la Filharmònica de Berlín i el Trio del Liceu. Ha ofert la integral de les *Sonates* de Beethoven al Newbury Spring Festival i al Festival de l'Orangérie de Sceaux.

Entre els anys 1991 i 2001 ocupà el càrrec de solista de violoncel de la Deutsche Oper de Berlín i des del 2001 és solista de violoncel de l'Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu.

Ha estat professor a les acadèmies d'orquestra de la Deutsche Oper Berlin i del Gran Teatre del Liceu i ha impartit cursos i classes magistrals al Conservatori de París i als festivals internacionals de Tarragona i Cervera.

Actualment imparteix cursos a la Internationale Sommerakademie de Bienne (Suïssa) i a l'Altensteiger Sommermusik de Nagold (Alemanya); així mateix, col·labora amb el Conservatorio della Svizzera Italiana de Lugano com a professor convidat. Des del 2004 és professor de violoncel a l'ESMUC.

Paul Cortese, viola

Actua amb grups de cambra i com a solista i és convidat sovint a col·laborar com a primer viola amb orquestres d'Europa i els Estats Units. Va estudiar a la Universitat d'Illinois i al New England Conservatory de Boston. Es graduà a l'Institut Curtis de Filadèlfia amb Joseph de Pasquale.

Mentre era estudiant actuà amb les orquestres de Boston i de Filadèlfia i fou designat viola solista de La Scala de Milà i la Simfònica de Göteborg. Ha actuat com a solista amb l'OBC, orquestres del Gran Teatre del Liceu, RTVE, Ciudad de Granada, Euskadi, Sinfónica de Castilla y León, Filarmónica de Gran Canaria, etc., a més de col·laborar amb formacions com l'Arts Quartet, Jacques Thibaud String Trio o el Beethoven Klavierquartett.

Té una extensa discografia, amb música de Reger, Xostakóvitx, Elliot Carter, Gerhard, Hindemith, Milhaud i R. Clarke, per als segells Crystal, Chandos, Zephyr, Anacrusi, EGT, etc. L'any 1995 enregistra amb la Philharmonia Orchestra la integral per a viola de Hindemith, amb motiu del centenari del compositor. Ha tocat en molts festivals, com Tanglewood, Banff, Évian, Musicades de Lió, Granada o Barge de Nova York, entre d'altres.

És professor de viola i música de cambra al Conservatori del Liceu. Ha impartit classes magistrals als Estats Units, Espanya, França, Itàlia, Alemanya, Estònia, Letònia i al Vietnam.